

Opinie

“Veeg problemen niet onder de mat”

Elke generatie heeft zijn uitdagingen.

De vluchtelingencrisis, de terreurdreiging, de toenemende migratiedruk, de vergrijzing van onze bevolking, de crisis van onze industriële landbouw, de groeiende ongelijkheid, de impact van internet op de samenleving, cybercriminaliteit, de tegenstelling tussen de economische groei en ecologische voetafdruk, de problemen met de euro, ...

Tegelijkertijd doen er zich een paar wereldwijde, elkaar versterkende fenomenen voor die nieuw zijn voor de mens, omdat ze te maken hebben met zijn evolutie, zowel inzake aantal als inzake gedrag.

We noemen er drie omdat deze ook een impact hebben op ons waterbeleid:

- de bevolkingsexplosie;
- de opwarming van de atmosfeer door de uitstoot van broeikasgassen door de mens;
- de instorting van de biodiversiteit.

Hiervan de negatieve gevolgen voorkomen of milderen, vergt zowel beleid op grote schaal en lange termijn, als lokale interventies op korte termijn.

De natuur in het dichtbevolkte, Vlaamse laagland is al erg verzwakt. Onze bossen, bermen, zwaluwen, hazen en vlinders zijn bijna verdwenen, het grondwater is afgepompt of vervuild door meststoffen en pesticiden, de helft van de kinderen hangt aan een puffertje.

Vlaanderen is extra kwetsbaar voor de eerste grote effecten van de wereldwijde klimaatcrisis. De eerste effecten komen al in zicht:

- meer droge periodes met een grondwatertekort;
- de stijging van het zeepeil, die kan leiden tot overstromingen;
- de kelderende biodiversiteit in combinatie met de opkomst van steeds

Wendy Francken (Vlario-directeur)

meer parasieten en soorten uit het warmere zuiden.

In tweede orde weten we dat onze natuur en voedselvoorziening totaal afhankelijk zijn van het gematigde zeeklimaat veroorzaakt door de Golfstroom. Wanneer daar iets aan verandert, bv. door een algemene dooi van de Siberische toendra, dan is het hek van de dam.

De vraag der vragen is of we, gegeven onze enorme staatsschuld, nog in staat zijn om ernstig weerwerk te bieden. Kunnen we deze uitdagingen nog voorkomen? Of moeten we ons nu al focussen op hun pijnlijke gevolgen, die we allicht nog niet kunnen overzien?

Wat zouden we nu al kunnen doen? Wat zou ons beleid wél kunnen zijn? Hierover bestaan heel veel meningen, maar wat we vooral moeten doen, is het milieudebacle niet langer onder de mat vegen, het paard vóór de kar zetten en stoppen met de 'schone schijn'!

Ja, bij film en toneel wordt vaak de regisseur als eerste genoemd en niet de hoofdrolspelers. De kwaliteit van de regisseur is zeer bepalend. Bezuinigen op ambtenaren is voor veel politieke partij-

en meervoudige winst: minder geld uitgeven aan salarissen en geen zichtbare pijnlijke gevolgen. Het oninteressante rioolbeheer geeft men wel af aan een rioolbeheerder.

Het is beangstigend te moeten vaststellen dat heel wat gemeenten, als gevolg van die overdracht, ten onrechte veronderstellen daardoor ontslagen te zijn van elke verantwoordelijkheid over hun riolering. Het is inderdaad zo dat veel mandatarissen niets liever willen dan 'verlost' te zijn van het geldverslindende en - laat ons eerlijk zijn - electoraal oninteressante rioolnet. Ze laten zich graag wijsmaken dat ze er 'van af' zijn mits het (pijnloos) inleveren van de opbrengst van de saneringsbijdrage en de rio-toelagen. Niets is minder waar, hun financieel deficit wordt enkel vervangen door een patrimoniumdeficit!

De regierol brengt de overheid terug tot de kerntaak. Dat betekent eerst en vooral dat je als de beheerder van het openbaar domein weet waar je mee bezig bent. Mensen met kennis, vaardigheden en kwaliteiten zijn schaars. Gemeenten, koester uw regisseurs!

Er bestaan inderdaad nog steeds misverstanden over de verantwoordelijkheid voor de tijdige, correcte aansluiting van het gemeentelijke afvalwater of over het behalen van een 'goede toestand' van grondwater en waterlopen. We moeten beseffen dat een lokaal bestuur een verantwoordelijkheid blijft hebben.

Veel belangrijker zijn echter nog de misverstanden over wie er verantwoordelijk is voor het veilig in dienst houden van het bestaande, niet gerenoveerde rioolnet. Geen enkele gemeente kan zich ooit permitteren om rioolstrengen door instortingen buiten dienst te laten gaan. De afvoer van afvalwater kan slechts korte tijd onderbroken worden en meestal liggen de riolen in verkeerswegen die permanent gebruikt worden.

Maar niet alleen de lokale bestuurders hebben een belangrijke verantwoordelijkheid. Ook onze ontwerpers moeten meegaan in het verhaal. Creatief nadenken is de boodschap. Gedaan met het oneindig en doelloos aanleggen van regenwaterleidingen. Haal die creativiteit opnieuw boven en geef water de ruimte waar het zo naar snakt.